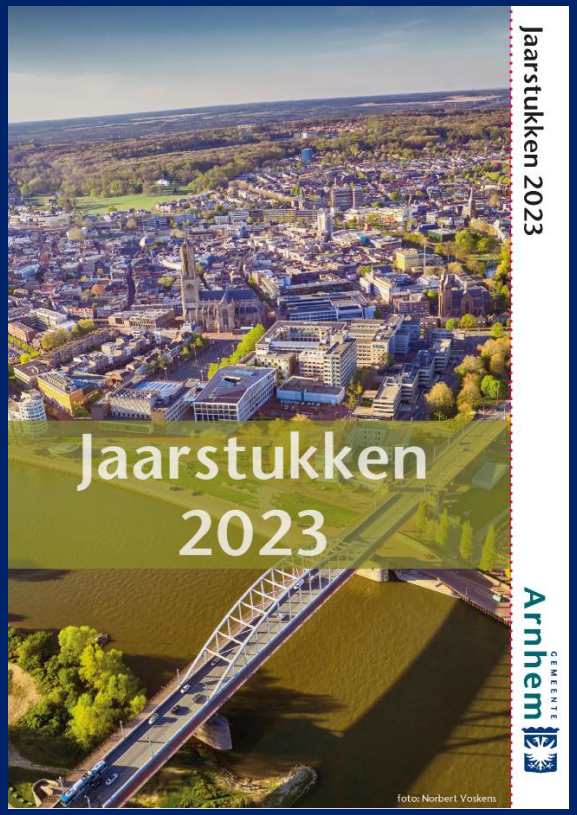
Presentatie

Jaarstukken 2023
Turap-1 2024
Perspectiefnota 2025-2028

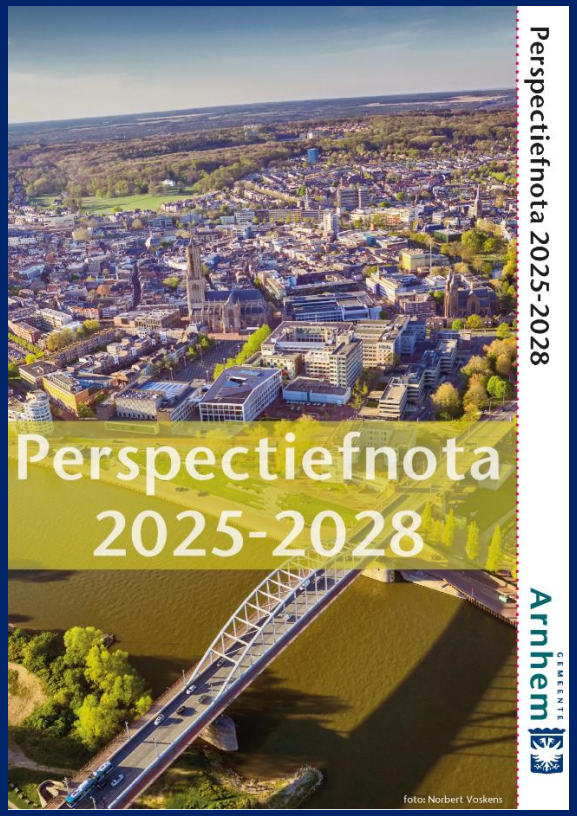
Gemeenteraad 24 april 2024

Gemeente Arnhem

Wat bieden we aan?

Turap-1
2024

tip: **financien.arnhem.nl**

Arnhem GEMEENTE

Procedurele samenhang

- Jaarstukken kijken terug op 2023
- Turap-1 geeft eerste beeld financiële afwijkingen 2024
- Perspectiefnota 2025-2028 geeft eerste beeld voor de komende jaren

Inhoudelijke samenhang

- Voordeel 2023 gaat naar algemene reserve → verhoogt beginstand 2024 voor komende periode (weerstandsfactor)

- Sommige afwijkingen in Turap zijn incidenteel voor 2024, maar sommigen zijn structureel. Die komen terug in PPN 2025-2028. En voorstellen voor bezuinigingen PPN deels ook al voor 2024, dus ook in Turap

- Actualisatie van investeringsbedragen in 2024 (Turap) leidt tot nieuwe kapitaallasten in PPN 2025-2028

Resultaten Jaarstukken 2023

- Positief resultaat voor de algemene reserve: € 34 mln
- Bij Turap-2 2023 was al € 19,2 mln verwacht
- Voordeel AR komt dus € 14,8 mln hoger uit bij JR 2023
- Aan bestemmingsreserves is € 21 mln toegevoegd over 2023 (totaal reserves is nu € 215 mln)
- (Extra) afwijking in jaarrekening komt vooral door extra ontvangsten in sept/dec circulaires 2023
- Daarnaast € 17,4 mln budget overgeheveld: inzet in 2024

- De weerstandsfactor is 1,4: € 67,9 mln benodigd en € 95,3 mln beschikbaar weerstandsvermogen
- Solvabiliteit komt eind 2023 uit op 28%

Arnhem GEMEENTE

Rechtmatigheid jaarstukken 2023

- Accountant geeft goedkeurende controleverklaring voor het getrouwe beeld
- Vanaf 2023: college verplicht tot rechtmatigheidsverantwoording in jaarrekening
- Afspraken college-raad in welke situatie overschrijdingen op lasten weliswaar onrechtmatig, maar wel acceptabel zijn. Dit is het geval bij alle programma's met een overschrijding

Eerder was aangegeven dat Deloitte vandaag aanwezig zou zijn voor toelichting hierop.

Verplaatst naar technische vragenmarkt 15 mei!

Arnhem GEMEENTE

Infographic Jaarstukken

Jaarstukken 2023 in één oogopslag

GEMEENTE Arnhem

Wat zijn de inkomsten?

Totaal
€ 1074 mln.

Het Rijk
€ 730 mln.

Lokale heffingen
€ 117 mln.

Reserves
€ 141 mln.

Overige inkomsten
€ 86 mln.

Wat zijn de uitgaven?

Stedelijke programma's:

Bestuur, dienstverlening en financiën	€ 113 mln.
Veiligheid	€ 27 mln.
Bereikbaarheid	€ 44 mln.
Economie	€ 12 mln.
Onderwijs	€ 36 mln.
Cultuur	€ 47 mln.
Participatie en armoedebestrijding	€ 181 mln.
Zorg	€ 100 mln.
Welzijn en inclusie	€ 57 mln.
Gezondheid en sport	€ 29 mln.
Klimaat, energie en milieu	€ 17 mln.
Ruimtelijke ontwikkeling	€ 64 mln.
Wonen en leefomgeving	€ 71 mln.
Wijken totaal	€ 242 mln.
Totale lasten	€ 1040 mln.

Arnhem GEMEENTE

Resultaten Turap-1 2024

- Turap-1: alleen afwijkingen op financiën, geen inhoud
- Totaal verwachte afwijkingen leidt tot nadeel van € 16,6 mln voor algemene reserve in 2024
- Deels incidentele afwijkingen (€ 2,7 mln) en deels structureel (- € 19,3 mln), met name agv zorgkosten
- Een aantal afwijkingen wordt verrekend met de reserves (reeds verwerkt in resultaat van - € 16,6 mln)

- Voor € 10,5 mln aan bezuinigingen voorgesteld
- Daarmee in 2024 geen structureel tekort
- Weerstandsfactor 2024 op 1,2 mede agv jaarrekening 2023: groter voordeel voor AR dan in Begroting 2024 gedacht

Perspectiefnota 2025-2028

Een vormvrij document: geen richtlijnen vanuit gemeentewet of BBV voor programma's, paragrafen, etc.

Vooruitlopend op Begroting 2025: schets van de majeure beleidsinhoudelijke en financiële ontwikkelingen

Geen formele eisen ten aanzien van sluitend financieel beeld en weerstandsfactor, dat komt pas in de Begroting

Arnhem GEMEENTE

Gemeentefonds is beeldbepalend

- Landelijke korting van € 3 miljard agv verval volume-accres in 2026 (ravijn), wijziging accressystematiek vanaf 2027, opschalingskorting
- Daarnaast voor Arnhem: oplopend nadeel beschermd wonen in 2028 tov 2027. Maar opnieuw jaar uitstel naar 2026
- In Arnhem zijn deze kortingen in vorige begrotingen verwerkt

- VNG: opdracht aan Taskforce Taken en Middelen→ geef advies voor te volgen strategie
- Taskforce: rijkskorting bedreigt belangrijke ambities en medebewindstaken
- Dus inzet VNG om kortingen van tafel te krijgen/te beperken

Begrotingsadvies VNG

- Bij begroting vorig jaar: maak structureel sluitende begroting voor 2024 en 2025 en laat daarna tekort zien

- Dit jaar een begrotingsadvies in twee delen:

  → nu: maak structureel sluitende begroting 2025, bereid ombuigingen voor vanaf 2026, waartoe besloten kan worden als korting 3 miljard overeind blijft. Breng ombuigingen in kaart, maar zet ze nog niet in gang

  → na meicirculaire/nieuw kabinet: vervolg advies

Toen kwam de Voorjaarsnota

Incidenteel nadeel, structureel een voordeel:

- normeringssystematiek vanaf 2024 gekoppeld aan bbp (ipv vanaf 2027) → nadeel voor gemeenten door Rijk in 2024 en vanaf 2026 geheel opgevangen, in 2025 voor de helft (incidenteel nadeel € 6,7 mln)
- oploop opschalingskorting vanaf 2026 geschrapt → voordeel van € 6,7 mln vanaf 2026
- werken aan beheersbaarheid zorgtaken gemeente door o.a. passende indexering Wmo → voordeel € 0,7 mln in 2026 naar € 2,2 mln in 2028

- bovenstaande in PPN verwerkt, maar wat wordt lijn nieuwe kabinet?

Perspectief financieel meerjarenbeeld

Naast korting gemeentefonds knelpunten door blijvende stijging van indexaties en (loon)kosten:

- Indexatie ambtelijke organisatie, zorgcontracten, subsidies, gemeenschappelijke regelingen, overige budgetten → compensatie in GF is niet toereikend
- Effecten tarievenonderzoek zorg
- Volumestijging jeugdzorg
- Autonome ontwikkelingen op WSW/individuele studietoeslag/bijzondere bijstand
- Onderhoud openbare ruimte
- Financiële vertaling IHP

Perspectief financieel meerjarenbeeld

Hierdoor ontstaat in alle jaren een structureel tekort:

Financieel beeld 2025-2028	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1.000				
Totaal autonome en overige financiële ontwikkelingen	-43.869	-25.898	-18.326	-27.280
Totaal gedekt uit reserves of bestaande budgetten	-188	13	-63	63
Totaal Financieel beeld	***-44.057***	***-25.885***	***-18.389***	***-27.218***
waarvan incidenteel	*-3.799*	*-3.051*	*1.371*	*0*
waarvan structureel	*-40.108*	*-22.684*	*-19.610*	*-27.218*

en weerstandsfactor ieder jaar onder de minimale norm

Daarom:

In deze Perspectiefnota eerste concrete voorstellen voor bijsturing, waarbij ambities voor lange termijn overeind blijven en negatieve effecten voor de stad zo beperkt mogelijk zijn

Arnhem GEMEENTE

Perspectief financieel meerjarenbeeld

Totaal van bezuinigingsopties geeft volgende beeld:

Financieel beeld 2024-2028	2024	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1.000					
Totale ruimte bezuinigingen	***10.515***	***19.521***	***22.050***	***22.085***	***19.282***
waarvan incidenteel	*6.943*	*4.005*	*4.177*	*3.595*	*450*
waarvan structureel	*3.572*	*15.516*	*17.873*	*18.490*	*18.832*

Bezuinigingsvoorstellen met meeste impact:

- aanpassing rekensystematiek BUIG circa € 4 mln
- reëel ramen loonsom met ruim € 2 mln
- meer groepsgewijs begeleiden in zorg: € 1,7 mln
- incidentele vrijval reserves en bezuinigingen: € 18 mln

Verhoging opbrengsten:

- stijging parkeer- en toeristenbelasting met ruim € 5 mln

Arnhem GEMEENTE

Perspectief financieel meerjarenbeeld

- Daarmee is structureel tekort in 2024 opgelost en komt weerstandsfactor op 1,2 (zie ook Turap-1)
- Daarmee ontstaat in 2025 een structureel sluitende begroting:

Financieel beeld 2025-2028	2025	2026	2027	2028
Bedragen x € 1.000				
Totaal na Perspectiefnota 2025-2028	***-6.577***	***-11.800***	***1.208***	***-10.772***
waarvan incidenteel	*-10.087*	*-11.003*	*2.366*	*450*
waarvan structureel	*3.660*	*-647*	*-1.008*	*-11.222*
Weerstandsfactor	***1,1***	***0,9***	***1,0***	***0,9***

- Met een weerstandsfactor in 2025 van 1,1 en daarna schommelend rond de 1,0
- In 2026 en 2027 resteert een beperkt structureel tekort dat in 2028 oploopt naar ruim € 11 miljoen
- In lijn met VNG advies daarvoor in deze PPN ook opties voor fundamentelere bijsturing opgenomen

Opties voor fundamentele bijsturing

Ombuigingsmogelijkheden voor meer fundamentele bijsturing op:

- sociaal domein
- fysiek domein
- organisatie
- opbrengsten

→ Indien nodig in aanloop naar Begroting 2025 uitwerken naar concrete voorstellen

→ Afhankelijk van meicirculaire en/of nieuw kabinet

→ Afhankelijk van vervolg VNG advies

Arnhem GEMEENTE

Behandeling in raad

We gaan hierover graag met uw raad in gesprek!

Zowel voor JV, Turap als PPN geldt:

- Technische vragenmarkt: 15 mei
- Meningsvormend: 22 mei met uitloop naar 29 mei
- Bespreking moties/amendementen: 5 juni
- Besluitvorming: 12 juni

Arnhem GEMEENTE